

www.breda.nl
contact@breda.nl
Twitter@breda
Telefoon 14 076

Aan de fractie PvdA
T.a.v. mevr. M. Wulffraat
Stadserf 1
4811 XS BREDA

Postadres
Postbus 90156, 4800 RH Breda

Bezoekadres
Stadskantoor
Claudius Prinsenlaan 10

Uw brief
2 december 2024

Datum
15 januari 2025

Ons kenmerk
5063827

Onderwerp
Beantwoording vragen
ex art 9 RvO over Melding en aanpak
overlast van mensen met verward
gedrag

Telefoon / Behandeld door
Jeanne Teuwsen

Bijlagen

Beste mevrouw Wulffraat,

Naar aanleiding van de door u gestelde vragen ex art.9 RvO inzake bovenvermeld onderwerp delen wij u het volgende mede.

Vraag 1.

Hoe verloopt in Breda het proces van een overlastmelding over mensen met verward gedrag, van eerste melding tot opvolging, en hoe werken politie, GGZ, GGD, zorginstellingen en woningcorporaties hierin samen?

Antwoord 1.

Er zijn verschillende mogelijkheden. We beschrijven de meest voorkomende processen.

- **Politie (112 of 0900-8844)**

Wanneer? Bij acute situaties waarin direct gevaar dreigt voor de persoon zelf of de omgeving.

Wie meldt? Inwoners, familieleden, buren, zorgprofessionals of medewerkers van woningcorporaties.

Wat gebeurt er? De politie komt ter plaatse, beoordeelt de situatie en schakelt indien nodig een andere organisatie in.

- **Meldpunt crisiszorg West-Brabant**

Wanneer? Bij acute situaties (dit betreft een veiligheidssituatie die niet kan wachten tot de volgende dag maar niet levensbedreigend is) en niet-acute meldingen (dit betreft situaties waarbij er zorgen zijn over iemand, maar die geen direct handelen vereisen).

Wie meldt? Professionals (zoals zorgverleners en medewerkers van woningcorporaties), familieleden, buren of andere betrokkenen.

Wat gebeurt er? Het meldpunt ontvangt de melding, beoordeelt de situatie en schakelt indien nodig een andere organisatie in. Het meldpunt maakt gebruik van de bestaande crisisdiensten.

- **Woningcorporaties**

Wanneer? Als er sprake is van overlast veroorzaakt door bewoners met onbegrepen gedrag, zoals geluidsoverlast, verwaarlozing van de woning of gevaarlijke situaties.

Wie meldt? Buren, huurders, buurtbewoners, of medewerkers van de woningcorporatie zelf.

Wat gebeurt er? Woningcorporaties registreren de melding, nemen contact op met de melder en onderzoeken de situatie. Ze kunnen buurtbemiddeling inschakelen, in gesprek gaan met de huurder of contact opnemen met andere organisaties.

- **Zorg- en veiligheidshuizen**

Wanneer? Bij complexe of vastgelopen casussen met problematiek op meerdere leefgebieden wat leidt tot crimineel, en/ of overlastgevend gedrag of verder afglijden. Hierbij is het in reguliere samenwerking niet mogelijk gebleken om een duurzame en doeltreffende oplossing te realiseren. Er is samenwerking nodig tussen meerdere ketens (zorg, straf en bestuur). Om te komen tot een effectieve aanpak.

Wie meldt? Politie, GGD, woningcorporaties, gemeente, GGZ, reclassering of zorginstellingen.

Wat gebeurt er? Het Zorg- en Veiligheidshuis coördineert de samenwerking tussen politie, justitie, zorg, woningcorporaties, gemeente en andere instanties en voert procesregie. Gezamenlijk wordt een aanpak opgesteld voor de persoon in kwestie.

Hoe de politie, GGZ, GGD, zorginstellingen en woningcorporaties samenwerken wordt deels situationeel bepaald: afhankelijk van de situatie bepalen zij of en hoe samengewerkt moet worden. Er zijn een aantal vaste samenwerkingsverbanden, samenwerkingsafspraken en overlegtafels die samenwerking rondom casuïstiek regelen. Denk bijvoorbeeld aan de samenwerking binnen het Zorg- en veiligheidshuis, Maatschappelijk Steunsysteem (MaSS) (netwerkoverleg waarin kwetsbare inwoners met meervoudige problemen worden besproken om via een integraal plan van aanpak, doorbraken te realiseren en passende ondersteuning te bieden), bemoeizorgteam, rondom het crisismeldpunt West-Brabant, VAST-aanpak etc.

Vraag 2.

Welke impact hebben personeelstekorten en wachtlijsten op de opvolging van meldingen? Wat gebeurt er als (directe) hulp niet beschikbaar is?

Antwoord 2.

De personeelstekorten kunnen invloed hebben op de wachtlijsten en opvolging van meldingen. Effecten die we in wisselende mate bij betrokken partijen zien bij de opvolging van meldingen onbegrepen gedrag zijn: verlengde wachttijden, tragere opvolging van meldingen, extra druk op en overbelasting van personeel en organisaties betrokken bij onbegrepen gedrag.

Als hulp niet beschikbaar is proberen betrokken partijen de situatie dragelijk en beheersbaar te houden voor alle betrokkenen.

Vraag 3.

Welke onderdelen van de aanpak in Breda worden als succesvol gezien bij het ondersteunen van mensen met verward gedrag en het beperken van overlast, en hoe worden deze verder uitgebouwd of gedeeld?

Antwoord 3

Van grote waarde is dat we in onze regio één Crisismeldpunt hebben voor acute en niet acute meldingen. Dit zorgt voor een gecoördineerde aanpak waarin we signalen van onbegrepen gedrag vroegtijdig oppakken. We willen nog meer bekendheid geven aan dit meldpunt en dit meldpunt verder doorontwikkelen. We willen ook de door gemeente gefinancierde crisisdiensten onder aansturing van dit meldpunt brengen; waardoor we meteen directe hulp kunnen bieden.

Op basis van de tussenevaluatie van de pilot I28-meldingen) zijn de samenwerkende partijen positief. Een I28-melding is een politiecode voor het doorgeven van niet-acute zorgsignalen over mensen met onbegrepen gedrag aan zorginstanties. Begin 2025 zal op basis van de eindevaluatie besloten worden of deze werkwijze met de gezamenlijke partijen wordt voortgezet of dat iets anders nodig is.

Van grote waarde is de bereidheid om integraal samen te werken tussen gemeente en zorg- en veiligheidspartners groot is. Dat zien we terug in de deelname in de verschillende netwerk/casusoverleggen over mensen met onbegrepen gedrag en ook de deelname aan de Regionale Kenniswerkplaats Onbegrepen Gedrag waar we ophalen en leren aan de hand van de huidige praktijk.

Vraag 4.

Welke knelpunten ziet u in Breda bij de toename van overlast door mensen met verward gedrag en het meldingsproces hiervan?

Antwoord 4

We zien een toename van inwoners waar sprake is van zowel zorg als veiligheidsproblematiek. Dit leidt tot een toenemende druk op de zorg en overlast in woonwijken en toenemende onveiligheid voor inwoners en risico op gewelddadige incidenten. Sinds 2015 stijgt het aantal meldingen onbegrepen gedrag ondanks de inspanningen van onszelf en onze samenwerkingspartners om tot passende interventies te komen. Dit is overigens een landelijke trend. Wij gebruiken liever de term onbegrepen gedrag dan verward gedrag.

Eén van de problemen bij de aanpak van onbegrepen gedrag is dat 'onbegrepen gedrag' een soort verzamelterm is, waarin uiteenlopende maatschappelijke ontwikkelingen zichtbaar worden. Niet al deze ontwikkelingen zijn even urgent of problematisch, maar ze komen wel tot uiting in de meldingen over onbegrepen gedrag. Onbegrepen gedrag kan voortkomen uit veranderende leefomstandigheden, dakloosheid, schuldenproblematiek, een opgelopen trauma, verslechtering van de mentale of fysieke gezondheid, dementie en sociale problematiek zoals eenzaamheid, verwaarlozing en middelengebruik (Koekoek, 2024). Daarbij zegt onbegrepen gedrag niet alleen iets over het gedrag van de persoon in kwestie, maar ook over het vermogen van de omgeving om met dit gedrag om te gaan.

Wat voor ons in ieder geval duidelijk is, los van de verzamelterm onbegrepen gedrag, is dat wij in onze stad net als in andere steden een groep mensen met multiproblematiek (met een diversiteit in ontstaansgeschiedenis) hebben waarbij het ontzettend lastig is om passend te interveniëren. Hiernaast zijn er onvoldoende woonplekken en missen we passende woonvormen/voorzieningen voor de mensen met multiproblematiek. Ook constateren we dat we te maken hebben met verschillende wetgeving en financieringsstelsels die gecoördineerde interventies niet makkelijker maken.

We willen naar een effectievere aanpak waar de mens centraal staat in ons handelen. Wij willen hen ondersteunen in het bereiken van een betere levenskwaliteit. Anderzijds is er de noodzaak om te interveniëren om overlast te verminderen en om de hoge maatschappelijke kosten, die voortvloeien uit hun situatie, te beperken. Hiervoor is maatwerk nodig.

Aanvullend zien we dat de toename van het aantal meldingen van mensen met onbegrepen gedrag een forse extra druk legt op de beschikbare capaciteit van politie en hulpverleners. En kan leiden tot langere wachttijden totdat zorg wordt geboden.

Vraag 5.

Wat is uw langetermijnstrategie voor ondersteuning van mensen met verward gedrag en het beperken van overlast?

Antwoord 5.

Onze lange termijnstrategie valt uiteen in een aantal zaken:

1) Dicht op de praktijk, vroegsignalering en outreachende hulp in wijken

We werken nauw samen met Zorg voor Elkaar, OGGZ verpleegkundige van de GGD West-Brabant, de verschillende wijkteams corporaties, sociaal wijkbeheerders, team bemoeizorg, politie, handhaving en zorgaanbieders en andere betrokkenen om direct in te spelen op signalen en de ondersteuning zo dicht mogelijk bij de dagelijkse leefomgeving van mensen te organiseren.

2) Anticiperen op ontwikkelingen en meer coördinatie in wat we al doen:

We proberen trends en ontwikkelingen in gedrag en zorgbehoefte tijdig te signaleren, passen onze aanpak voortdurend aan en versterken ons netwerk om voorbereid te zijn op toekomstige uitdagingen. We doen al veel en willen meer coördinatie en regie om te komen tot een robuustere aanpak.

3) Structurele oplossingen inrichten:

We investeren in duurzame oplossingen om niet alleen acute problemen aan te pakken, maar ook de oorzaken van onbegrepen gedrag en overlast op de lange termijn te verminderen. Extra aandacht heeft op dit moment het realiseren van meer woonvormen voor mensen met complexe problematiek en het intensiveren van de ketensamenwerking met zorgaanbieders.

Vraag 6.

Ziet u het centrale meldpunt zoals in Amsterdam als een optie voor Breda? Bent u bereid dit te onderzoeken?

Antwoord 6.

Wij hebben op dit moment al een centraal meldpunt: het Meldpunt Crisiszorg West-Brabant. In Amsterdam voegen ze nu meerdere meldpunten samen. In de regio West-Brabant is dit begin 2020 gebeurd.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Breda,

, burgemeester.

, gemeentesecretaris.